

Onderwerp

Beantwoording motie uitbreiding betalingstermijnen gemeentelijke belastingen

Datum 27 mei 2025

Thema programmabegroting Regionale samenwerking en internationale betrekkingen

Portefeuillehouder Dorus Klomberg

Zaaknummer

Kennis te nemen van

De beantwoording van de motie 'uitbreiding betalingstermijnen gemeentelijke belastingen'

Kernboodschap

Wij begrijpen de wens achter de motie: inwoners meer financiële ruimte bieden, zeker nu lokale lasten stijgen. Tegelijkertijd moeten we zorgvuldig afwegen of voorgestelde oplossingen effectief en haalbaar zijn – zowel voor inwoners als voor de gemeentelijke organisatie.

Aan het college is het volgende opdragen:

- 1. 'Bij de gemeenten Arnhem en Renkum te onderzoeken of zij open staan voor uitbreiding van de huidige mogelijkheid van betaling in termijnen naar 12 maandelijks termijnen'**

Afstemming en onderzoek

We hebben overleg gevoerd met de gemeenten Arnhem en Renkum, uitvoeringsorganisatie De Connectie en aanvullend een benchmark uitgevoerd onder andere gemeenten.

Uniformiteit binnen de samenwerking

Arnhem, Rheden en Renkum hebben gezamenlijk gekozen voor 8 betalingstermijnen, mede om uniformiteit te behouden. Gemeente Rheden hanteerde op dat moment al een betalingstermijn regeling van 8 maanden. Gemeente Renkum heeft hiervoor haar regeling aangepast. Een afwijking door één gemeente maakt uitvoering complexer, verhoogt kosten en veroorzaakt verwarring bij inwoners. Renkum staat niet open voor opnieuw aanpassen van de betalingstermijnen.

Benchmark

Uit de benchmark blijkt dat de meeste gemeenten kiezen voor 8 of 10 betalingstermijnen, terwijl slechts een klein aantal gemeenten, zoals Medemblik, Tilburg en Rotterdam, hiervan afwijken. De meeste gemeenten bieden daarnaast de mogelijkheid voor maatwerkbetalingsregelingen, waardoor inwoners flexibeler kunnen betalen zonder de administratieve lasten die een wijziging in het aantal betalingstermijnen met zich meebrengt.

De keuze voor 8 of 10 termijnen is breed gedragen, omdat dit een duidelijke, uniforme regeling biedt die goed uitvoerbaar is, met voldoende spreiding van de lasten en minder risico op achterstanden.

Tusseloplossing (bijv. 10 termijnen)

Een tussenvariant, zoals 10 betalingstermijnen kent grotendeels dezelfde nadelen als 12 termijnen. De verlichting voor inwoners is beperkt (gemiddeld €12 per maand), terwijl de looptijd langer wordt en het risico op achterstanden toeneemt.

Voor de organisatie betekent dit extra complexiteit in administratie, ICT en communicatie. Ook ondermijnt het de uniformiteit binnen de samenwerking met Arnhem en Renkum, die bewust is ingericht op 8 termijnen.

Het huidige systeem van 8 termijnen biedt voor inwoners de meeste voorspelbaarheid, omdat het hen in staat stelt om de belastingaanslag in een evenwichtige periode van het jaar te spreiden. Hierdoor is het gemakkelijker om de betalingen in hun maandbudget te plannen zonder te lange periodes van betalingsverplichtingen. Het voorkomt ook dat er grotere achterstanden ontstaan, doordat de betalingstermijnen goed aansluiten op het financiële ritme van de meeste huishoudens.

Daarnaast zijn deze termijnen van invordering zorgvuldig afgestemd met andere invorderingsmaatregelen (herinnering, aanmaningen en vroegsignalering) met als doel tijdig betalingsproblemen te signaleren en maatwerk in een eerder stadium kan worden ingezet.

Effectiever: maatwerk

Inwoners met structurele betalingsproblemen zijn beter geholpen met een maatwerkregeling. Daarvoor bestaan binnen onze gemeente al diverse mogelijkheden, zoals aangepaste incassotrajecten en kwijtschelding. Deze zijn eenvoudig toegankelijk via de digitale belastingbalie en de gemeentelijke website. Daarnaast kunnen inwoners terecht bij consultants die bekend zijn met de regelingen en begeleiding kunnen bieden. Dit maatwerk is effectiever dan een generieke verruiming die slechts beperkt helpt.

Bovendien maakt persoonlijk contact het mogelijk om breder te kijken naar financiële kwetsbaarheid en om tijdig aanvullende ondersteuning of preventieve hulpverlening aan te bieden – bijvoorbeeld via schuldhulpverlening of participatievoorzieningen. Daarmee wordt niet alleen de acute last verlicht, maar ook herhaling in de toekomst voorkomen.

Conclusie opdracht 1

Arnhem, Rheden en Renkum zien betere communicatie en maatwerk als effectiever dan een generieke uitbreiding van het aantal betalingstermijnen.

Een tweede opdracht aan het college luidt als volgt:

2. 'Tevens te onderzoeken wat voor de inwoners en de gemeente de consequenties, kosten en financiële voordelen zijn van deze uitbreiding naar 12 maandelijkse termijnen'

Voor inwoners

Volgens de *Lokale Lastendrukmonitor* van het CBS betalen huishoudens gemiddeld tussen de €400 en €500 per jaar aan gemeentelijke belastingen (afhankelijk van woningtype, gezinssamenstelling en gemeente). Voor Rheden ligt dit volgens www.waarstaatjegemeente.nl – een platform op basis van CBS-data – op circa €494.

Bij een gemiddelde aanslag van €480 per jaar (bron: CBS) betekent betaling in 8 termijnen een maandbedrag van €60. Bij 10 termijnen daalt dit naar €48, en bij 12 termijnen naar €40. De maandelijkse verlichting bedraagt daarmee €12 tot €20. Bij lagere aanslagen (bijv. €360 per jaar) is het verschil nog kleiner: €9 tot €15 per maand. De financiële verlichting is dus beperkt, terwijl de looptijd van de betalingsverplichting aanzienlijk toeneemt.

Uit gegevens van De Connectie blijkt bovendien dat in 2024 slechts 39 maatwerkafspraken zijn gemaakt voor een regeling met 9 t/m 12 termijnen. Dit wijst op een beperkte behoefte.

Voor gemeenten

Een verruiming betekent latere inkomsten, hogere risico's voor de liquiditeit, en structurele uitvoeringskosten (bijv. ICT, administratie, klantcontact). Deze lopen op tot tienduizenden euro's per jaar.

Conclusie opdracht 2

De kosten en uitvoeringsrisico's staan niet in verhouding tot de beperkte financiële verlichting voor inwoners. Maatwerk blijft beschikbaar en biedt betere ondersteuning waar nodig.

Communicatie

In een eerdere motie is gevraagd hoe de gemeente actief communiceert over de mogelijkheid

tot kwijtschelding. Dit onderwerp blijft belangrijk, juist omdat financiële problematiek niet altijd zichtbaar is en inwoners soms onbekend zijn met hun rechten.

Op meerdere manieren brengen wij de beschikbare ondersteuning onder de aandacht:

- Aanslagbiljet: Op de achterzijde van het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen wordt verwezen naar de digitale belastingbalie. Hier kunnen inwoners direct een aanvraag doen voor kwijtschelding of een betalingsregeling aanvragen.
- Website: De gemeentelijke website (www.rheden.nl) biedt bij relevante zoektermen zoals "betalingsregeling", "kwijtschelding" en "belastingen" duidelijke informatie en verwijzingen naar hulp. Binnen de actualisering in het kader van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) krijgt de vindbaarheid en begrijpelijkheid van deze informatie extra aandacht.
- Consulenten en klantcontact: Consulenten zijn op de hoogte van de mogelijkheden rond kwijtschelding en maatwerk. Ook via het klantcontactcentrum wordt actief gewezen op de bestaande voorzieningen, zeker bij signalen van betalingsproblemen.
- Laagdrempeligheid en preventie: We houden de drempel tot het aanvragen van hulp zo laag mogelijk, onder andere door eenvoudige online aanvraagprocedures en begrijpelijke taal. Ook stimuleren we persoonlijk contact als ingang naar bredere ondersteuning of preventieve hulpverlening.

Door deze mix van schriftelijke, digitale en persoonlijke communicatie zetten we in op tijdige signalering, toegankelijkheid en preventie. Daarmee geven we uitvoering aan de wens van de raad om actief te communiceren over beschikbare hulp bij gemeentelijke lasten.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris